

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 8Cdo/182/2017
Identifikačné číslo spisu: 6915211709
Dátum vydania rozhodnutia: 20.12.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Bajánková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:6915211709.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletú X. V., narodenú XX. februára XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota, bývajúcej u otca, dieťa rodičov: matka D. I., bývajúca v A., Z. X. u. 5, U., zastúpená advokátkou JUDr. Ivetou Tóthovou, so sídlom v Rimavskej Sobote, Svätoplukova 28 a otec T. V., bývajúci v N. XXX, zastúpený advokátkou JUDr. Danou Ďalakovou, so sídlom v Rimavskej Sobote, Daxnerova 2, o návrhu otca na úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej dcére, ktorá právna vec bola vedená na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 10P/140/2015, o dovolaní matky maloletej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. marca 2017 sp. zn. 16CoP/14/2017, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. marca 2017 sp. zn. 16CoP/14/2017 z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Rimavská Sobota rozsudkom z 29. novembra 2016 č. k. 10P/140/2015-124 zveril maloletú X. V., nar. XX. XX. XXXX do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok a matke uložil povinnosť platiť na maloletú dcéru výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima pre neploleté nezaopatrované dieťa, určeného podľa osobitného predpisu a to mesačne, počnúc dňom 01. 12. 2016, vždy do 25. dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám otca. Súčasne rozhodol, že matka je oprávnená stýkať sa s maloletou dcérou každý párny týždeň v kalendárnom roku v čase od piatka od 14,00 hod do nedele do 19,00 hod s tým, že otec je povinný maloletú na styk s matkou riadne pripraviť, matka je oprávnená si maloletú prevziať v mieste bydliska otca a po ukončení styku je povinná maloletú otcovi odovzdať v mieste bydliska otca.

2. Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením z 29. marca 2017 sp. zn. 16CoP/14/2017 odvolanie matky odmietol ako oneskorene podané v zmysle § 386 písm. a/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V odôvodnení uviedol, že napadnutý rozsudok bol matke doručený v mieste jej bydliska v Maďarsku skôr ako 27. decembra 2016, kedy sa ňou podpísaná poštová doručenka vrátila súdu (č. l. 128 spisu). 15 - dňová lehota na podanie odvolania uplynula 11. septembra 2016 (streda). Matka však podala odvolanie na súde až 18. januára 2017, teda zjavne oneskorene po uplynutí zákonnej lehoty na

podanie odvolania.

3. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala matka dovolanie, v ktorom namietala, že napadnuté uznesenie trpí vadou podľa § 420 písm. f/ CSP. Podľa jej názoru odmietnutím odvolania odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd dospel k nesprávnemu zisteniu keď uviedol, že rozsudok bol žalobkyni doručený do vlastných rúk, nakoľko ho na jej adrese v Maďarsku prevzal jej otec I. W., čo vyplýva aj zo samotnej doručeny. Ona predmetný rozsudok prevzala až dňa 11. januára 2017 priamo na Okresnom súde Rimavská Sobota, odvolanie podala teda v zákonnej lehote. Vzhľadom na to, že odvolací súd neoprávnene odmietol jej odvolanie, dovolateľka žiadala napadnuté uznesenie zrušiť a vrátiť vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

4. Otec maloletého dieťaťa v písomnom vyjadrení žiadal dovolanie zamietnuť ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala včas oprávnená osoba, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), riadne zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že (dovoláním) napadnuté uznesenie odvolacieho súdu je potrebné zrušiť.

6. Na konanie vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa s účinnosťou od 1. júla 2016 vzťahuje zákon č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). V zmysle § 2 ods. 1 CMP sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku zákona, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže CMP neustanovuje inak, dovolací súd ďalej skúmal možnosť aplikácie ustanovení CSP pre konanie o dovolaní otca maloletého dieťaťa.

7. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. V danom prípade dovolateľka uplatnila dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné (proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí), ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Judikatúra najvyššieho súdu do 30. júna 2016 (za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) za prípad odňatia možnosti konať pred súdom považovala aj postup súdu, ktorý sa z určitého dôvodu odmietol zaoberať meritom veci (odmietol podanie alebo konanie zastavil alebo odvolací súd odmietol odvolanie), hoci procesné predpoklady pre taký postup neboli dané (viď napríklad R 23/1994 a R 4/2003). Podľa právneho názoru spor prejednávajúceho senátu sa zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, nedotkli podstaty a zmyslu týchto stanovísk; vzhľadom na to ich treba považovať za aktuálne aj po uvedenom dni.

10. Dovolaťka namietala vo svojom dovolaní, že rozsudok jej bol doručený až osobne na Okresnom súde Rimavská Sobota, nie na adresu jej bydliska v Maďarsku, ako nesprávne uvádza odvolací súd. Táto skutočnosť vyplýva podľa jej názoru zo samotnej poštovej doručeny založenej v spise, na ktorej je podpis jej otca. Odvolací súd preto nesprávne posudzoval plynutie zákonnej lehoty na podanie dovolania.

11. Podľa § 223 ods. 1 CSP rozsudok súd doručuje stranám do vlastných rúk.

12. Podľa § 111 ods. 1 CSP do vlastných rúk sa doručuje tak, že adresát potvrdí prijatie písomnosti na potvrdení o doručení písomnosti (ďalej len „doručenka“); údaje v doručenke sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak. Doručenka je verejnou listinou.

13. Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1393/2007 z 13. novembra 2007 o doručovaní súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych a obchodných veciach v členských štátoch (doručovanie písomností) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1348/2000 (ďalej len „Nariadenie“) je zamerané na zlepšenie a urýchlenie odosielania súdnych a mimosúdnych písomností v občianskych alebo obchodných veciach určených na doručenie medzi členskými štátmi. Uplatňuje sa vo všetkých členských štátoch Európskej únie s výnimkou Dánska. Zavádza rôzne spôsoby odosielania a doručovania písomností: odosielanie prostredníctvom odosielajúcich a prijímajúcich orgánov, odosielanie

konzulárnou alebo diplomatickou cestou, doručovanie poštou alebo priame doručovanie. Nariadenie zavádza použitie siedmych tlačív na doručovanie medzi odosielajúcimi a prijímacimi orgánmi oprávnenými na doručovanie súdnych a mimosúdnych písomností.

14. Podľa článku 14 nariadenia, môže každý členský štát doručovať súdne písomnosti osobám bývajúcim v inom členskom štáte priamo poštou doporučené s potvrdením o doručení.

15. Podľa oznámenia Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 50/2010 Z. z., ktoré poskytuje pravidlá pre medzinárodný poštový styk, členské krajiny alebo ich určené poštové podniky môžu zabezpečiť nepovinné doplnkové služby a to aj službu do vlastných rúk pre doporučené listové zásielky s označením „A REMETTRE EN MAIN PROPRES“.

16. Z vyššie uvedeného vyplýva, že súdne písomnosti je možné doručovať osobám bývajúcim v členskom štáte aj priamo poštou a to doporučené, pričom sa vyžaduje potvrdenie o doručení. Pošta (Slovenská pošta, a.s. ako tradičný poskytovateľ poštových služieb) doručí zásielku len vtedy, ak adresát alebo oprávnený prijímateľ (ak nie je možné dodať zásielku adresátovi) preukáže pri preberaní svoju totožnosť, umožní zaznamenať číslo dokladu totožnosti a potvrdia jej prevzatie. Oprávneným prijímateľom zásielok adresovaných fyzickej osobe sú manžel/manželka adresáta ako aj osoby, ktoré dovŕšili 15. roku života a bývajú s adresátom v tom istom rodinnom dome/byte. Týmto osobám však nemôžu byť doručované zásielky určené do vlastných rúk, ak ich adresát na preberanie zásielok do vlastných rúk vyslovene nespĺnomocnil. Doručovanie poštovej zásielky do vlastných rúk je možné len prostredníctvom doplnkovej služby, pričom táto zásielka je označená „A REMETTRE EN MAIN PROPRES“.

17. V preskúmvanej veci z obsahu spisu dovolací súd zistil, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie bol súdom doručovaný matke maloletého dieťaťa ako doporučená zásielka, ktorá nebola označená doplnkovou službou „A REMETTRE EN MAIN PROPRES“, na ňou uvedenú adresu v Maďarsku. Podľa vyjadrenia pošty, ako aj samotnej dovolateľky poštovú zásielku prevzala na uvedenej adrese 12. decembra 2016 oprávnená osoba v súlade s doručovaním doporučennej zásielky pre medzinárodný poštový styk, pán I. W., ktorý prijatie zásielky potvrdil svojím podpisom (č. l. 128, 154-156 spisu). Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že matka maloletého dieťaťa rozsudok prevzala v súlade s § 105 ods. 1 a § 107 ods. 1 písm. b/ CSP osobne na Okresnom súde Rimavská Sobota 11. januára 2017 (č.l. 139 spisu). Obsah spisu svedčí tomu, že poštou doručovaná zásielka (rozsudok) bola do cudziny doručovaná len doporučené, pričom ju bolo potrebné doručiť do vlastných rúk v súlade s § 223 ods. 1 CSP. Odvolací súd preto nesprávne počítal začiatok plynutia 15-dňovej lehoty na podanie odvolania od doručenia zásielky na dovolateľkyňu adresu v Maďarsku, aj keď ju tam prevzala osoba oprávnená (pán I. W.) v súlade s čl. 14 Nariadenia. Dovolateľke bol účinne doručený rozsudok do vlastných rúk až súdnym doručovateľom na Okresnom súde Rimavská Sobota 11. januára 2017. Preto odvolanie z 18. januára 2017 (č. l. 141 spisu) podala v zákonnej 15-dňovej lehote.

18. Najvyšší súd so zreteľom na uvedené konštatuje, že pokiaľ odvolací súd odmietol odvolanie matky maloletého dieťaťa ako oneskorene podané, týmto nesprávnym procesným postupom znemožnil dovolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

19. Dovolací súd preto uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie s tým, že odvolací súd je viazaný právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

20. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.